

“Μετάνοια είναι η ομολογία της αποτυχίας μας”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σερρών και Νιγρίτης

Για την έννοια της μετάνοιας και την συναίσθηση των τραγικών συνεπειών της απομάκρυνσής μας από το Θεό ανέφερε σε εγκύκλιό του, ο Μητροπολίτης Σερρών και Νιγρίτης κ. Θεολόγος, αναφέροντας χαρακτηριστικά:

“Κυρίαρχη θέση στόν αγώνα μας κατ’ αυτήν τήν σεπτή περίοδο, αλλά καί σέ όλόκληρη τήν ζωή μας κατέχει τό οὐράνιο δῶρο τῆς μετανοίας, δῶρο ἀντάξιο τῆς μεγαλοσύνης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ οὐρανίου Πατέρα μας. Μετάνοια σημαίνει ὀλοκάρδια ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, στροφή τοῦ νοῦ, πού ἐννοεῖται ὡς τό κέντρο τοῦ ἐσώτατου εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπό τήν ἁμαρτία στόν Θεό. Μετάνοια εἶναι, κατὰ τόν προφήτη Ἱερεμία ἡ περιτομή τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κάθαρσή της ἀπό κάθε μολυσμό, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ φρονήματος τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπιστροφή τῆς ἁσώτης καρδίας στήν πατρική της κατοικία, τόν Θεό”.

Σε ἄλλο σημεῖο, αναφέρει:

“Μετάνοια εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς ἀποτυχίας μας, ἡ ὀλόψυχη παραδοχή τοῦ λάθους μας στήν ὁλότητά του, ἡ συναίσθηση τῶν τραγικῶν συνεπειῶν

τῆς ἀπομακρύνσεώς μας ἀπό τόν Θεό”.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΓΚΥΚΛΙΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ:

Ἀγαπητοί μου πατέρες, ὁσιώταται μοναχαί, εὐλογημένοι χριστιανοί,

Ἡ πλουσιόδωρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὁδήγησε καί πάλιν τά βήματα τῆς ζωῆς μας στήν πιό ψυχोστηρικτική περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἔτους. Τήν ἀγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Αὕτη μέ τά σωτήρια καί ζωηφόρα νάματά της, καταρδεύει ὁλόκληρη τήν ζωή μας καί τήν ἀναγεννᾷ πνευματικῶς. Ἡ ἀγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή προβάλλει ἀπό τῆς σημερινῆς ἡμέρας ἐνώπιόν μας ὡς μία πρόσκληση πνευματικῆς ἀνατάσεως μέ γνώμονα τόν Εὐαγγελικό λόγο, ὡς μία ἀφετηρία πνευματικῶν ἀγώνων κατὰ τῆς ἁμαρτίας πού ὡς μία βαθειά ὑπαρξιακή τραγωδία μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό, ὡς μία νέα εὐκαιρία ἀπό τόν Θεόν στήν ζωή μας. Ὁ πνευματικός μας ἀγῶνας κατ’αὐτήν τήν ἀγία καί κατανυκτική περίοδο ἔχει στόχο καί ἡ πορεία μας τέλος. Τήν ζωηφόρο Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας πού σηματοδοτεῖ τήν νίκη κατὰ τοῦ θανάτου καί τό σωτήριο πέρασμά μας στήν πληρότητα τῆς ζωῆς.

Κυρίαρχη θέση στόν ἀγῶνα μας κατ’ αὐτήν τήν σεπτή περίοδο, ἀλλά καί σέ ὁλόκληρη τήν ζωή μας κατέχει τό οὐράνιο δῶρο τῆς μετανοίας, δῶρο ἀντάξιο τῆς μεγαλοσύνης καί τῆς φιλανθρωπίας τοῦ οὐρανίου Πατέρα μας. Μετάνοια σημαίνει ὁλοκάρδια ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στόν Θεό, στροφή τοῦ νοῦ, πού ἐννοεῖται ὡς τό κέντρο τοῦ ἐσώτατου εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, ἀπό τήν ἁμαρτία στόν Θεό. Μετάνοια εἶναι, κατὰ τόν προφήτη Ἰερεμία ἡ περιτομή τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κάθαρσή της ἀπό κάθε μολυσμό, ἡ ἀλλαγὴ τοῦ φρονήματος τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐπιστροφή τῆς ἁσωτης καρδίας στήν πατρική της κατοικία, τόν Θεό. Ἡ ἁμαρτία ὡς θέλημα καί ἐνέργημα ἐνάντιο στόν Θεό, παρὰ τό γεγονός ὅτι ἀπό τόν ἐφευρέτη της Διάβολο παρουσιάζεται ἀρχικῶς γλυκεία καί ἐλκυστική, ἐν τέλει προσφέρει στόν ἄνθρωπο ἀφόρητη ὀδύνη καί πικρία. Αὐτήν τήν ἀλήθεια σημειώνει διὰ τοῦ προφήτου του Ἰερεμίου ὁ ἴδιος ὁ Θεός στόν λαό του λέγων: «Γνῶθι καί ἰδέ ὅτι πικρόν σοι τό ἐγκαταλιπεῖν σε ἐμέ» (Ἰερ.2,19). Εἶναι ἀφάνταστα πικρό νά ἐγκαταλείπει ὁ ἄνθρωπος τόν Θεό καί νά ζῇ μακρὰ Του.

Μετάνοια εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς ἀποτυχίας μας, ἡ ὀλόψυχη παραδοχή τοῦ λάθους μας στήν ὁλότητά του, ἡ συναίσθηση τῶν τραγικῶν συνεπειῶν τῆς ἀπομακρύνσεώς μας ἀπό τόν Θεό. Ἡ ἐν καρδίᾳ συντετριμμένη παραδοχή τῆς ἁμαρτωλότητός μας, ἡ δαυιτική ὁμολογία «Τήν ἀνομίαν μου ἐγώ γινώσκω καί ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός» συνιστοῦν τό θεμέλιο τῆς μετανοίας πού προετοιμάζουν τό ἔδαφος γιὰ τήν συγχώρηση καί τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν. Αὐτό ὑπογραμμίζει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγων: «Τίποτε ἄλλο δέν

προσελκύει τό ἔλεος τοῦ Δεσπότη, ὅπως ἡ ὁμολογία τῆς ἁμαρτίας μας» (Migne 69,1088). Αὐτή ἡ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτίας καλλιεργεῖ στόν ἄνθρωπο τήν ἐλπίδα στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Μέ τόν ἴδιο φιλόανθρωπο τρόπο προσεγγίζει τό θέμα καί τό χρυσό στόμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγων: «Ἀμαρτωλός εἶ, μήν ἀπελπίζεσαι, εἴσελθε εἰς τήν Ἐκκλησίαν, μετάνοιαν προβαλλόμενος. Ἦμαρτες; Εἰπέ τῷ Θεῷ ὅτι ἡμάρτηκα...Εἰπέ τήν ἁμαρτίαν ἵνα λύσης τήν ἁμαρτίαν». Ἡ μετάνοια, πού συνοδεύεται ἀπό τήν ἐκούσια παραδοχή τῆς ἁμαρτωλότητος, τήν ἀναγνώριση τοῦ λάθους, τήν καρδιακή συντριβή, τήν ὁμολογία, τήν ἐξομολόγηση, τό δαυτικόν «ἡμάρτηκα» ἐπισπᾷ τό μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ πού εἰρηνεύει καί ἀγιάζει τόν ἄνθρωπο. Ἡ μετάνοια, ἡ θεοφιλεστάτη ἐκείνη ἀρετή, τήν ὁποία λυσσωδῶς πολεμᾷ ὁ Διάβολος ὡς ποιότητα καί στάση ζωῆς, ὡς ἀγώνας συνεχῆς, θεραπεύει τόν ἄνθρωπο, τόν ἐλευθερώνει ἀπό τήν ἀνάγκη καί τήν δουλεία τῆς ἁμαρτίας, τόν φωτίζει καί τόν ἀποκαθιστᾷ πλήρως ὡς γνήσιον υἱόν στήν πατρική καρδιά τοῦ οὐρανίου πλαστοουργοῦ μας Θεοῦ. Αὐτός ὁ ἀγώνας τοῦ ἀνθρώπου βεβαίως κατὰ τῆς ἁμαρτίας εἶναι σκληρός διότι ὁ μεταπτωτικός ἄνθρωπος κατὰ τό βιβλικόν λόγιον ρέπει πρός τό κακό: «Ἐγκεῖται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τά πονηρά ἐκ νεότητος αὐτοῦ» (Γεν.8,21). Αὐτή τήν ἐγγενῆ δυσκολία τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται νά θεραπεύσει ἡ παντοδύναμος θεία χάρις ἡ ὁποία, διὰ τῶν θείων μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐνισχύει τόν ἀγωνιστή ἄνθρωπο καί τόν καθιστᾷ ἱκανό νά νικᾷ τήν ἁμαρτία. Στόν γενναιοφρόνως ἀγωνιζόμενο κατὰ τῆς πολυειδοῦς ἁμαρτίας ἄνθρωπο ἔρχεται βοηθός ὁ ἴδιος ὁ Θεός ὅταν βεβαίως καί ὁ ἄνθρωπος μέ τήν πίστη, τόν ἀγώνα καί τήν μετάνοιά του πιστοποιεῖ τήν θέλησή του νά σωθεῖ. Καρπός αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος εἶναι ὁ ἁγιασμός τοῦ ἀνθρώπου, ἡ καθαρά καρδιά πού κτίζεται ἀπό τόν ἴδιο τόν Θεό ὡς κατοικητήριό Του.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Ἡ ζωή, τό ἥθος καί τό κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμπνέεται καί φωτίζεται ἀπό τήν μετάνοια. Ἡ μετάνοια ὡς κλήσις τοῦ ἰδίου τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπο γιά ἐπιστροφή στήν στοργική του ἀγκαλιά συνιστᾷ καί τό πρῶτο κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. «Ἦγγικεν, λέγει ὁ Σωτήρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μετανοεῖτε καί πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» (Μαρκ.1,15). Αὐτό τό κήρυγμα παρέλαβε ἡ Ἐκκλησία μας καί τό προσφέρει στόν πιστό λαό. Ὁ ἀγώνας κατὰ τῆς ἁμαρτίας καρποφορεῖ μόνον μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ, «πού θεραπεύει τά ἀσθενῆ καί ἀναπληροῖ τά ἐλλείποντα». Χωρίς αὐτήν τήν θεία χάριν, κάθε προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου, ὅχι μόνον εἶναι ἀτελέσφορος, ἀλλά καί ἐπικίνδυνη, ὅταν περιπίπτει σέ μία φαρισαικοῦ τύπου αὐτοδικαίωση. Αὐτές τίς εὐλογημένες ἀλήθειες μᾶς ὑπενθυμίζει μέ ἕναν δυνατό τρόπο ἡ ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἡ εὐλογημένη αὐτή πορεία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος πρός τό Πάσχα, στήν ὁποία μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ ἀπό σήμερον εἰσοδεύουμε. Ὁ μέγας τῆς μετανοίας

διδάσκαλος, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς δείχνει παιδαγωγικῶς καί φιλανθρωπῶς τούς δρόμους αὐτῆς τῆς εὐλογημένης πορείας λέγων: «Θά σᾶς εἶπω τάς ὁδούς τῆς μετανοίας. Πρώτη: Ἡ καταδίκη τῶν ἁμαρτημάτων μας. Δεύτερη: Νά μήν μνησικακῆς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, νά συγκρατῆς τήν ὀργήν σου, νά συγχωρῆς τά ἁμαρτήματα τῶν συνανθρώπων σου. Τρίτη: Προσευχή θερμή καί εἰλικρινής πού νά πηγάζη ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς σου. Τέταρτη: Ἡ ἐλεημοσύνη, διότι αὐτή ἔχει πολλή καί ἀπερίγραπτη δύναμη. Πέμπτη: Ἡ μετριοφροσύνη καί ἡ ταπεινοφροσύνη, πού ἐκμηδενίζουν τήν φύση τῶν ἁμαρτημάτων ὅχι λιγότερο ἀπό τούς ἄλλους τρόπους» (Ε.Π.Ε.31,92). Καλή μετάνοια, πατέρες καί τέκνα ἐν Κυρίῳ περιπόθητα.

Εὐλογημένη, καρποβριθῇ καί σωτήρια μεγάλη Τεσσαρακοστή!
Καλή Ἀνάσταση!

Διάπυρος εὐχέτης ὅλων σας πρὸς τόν Κύριον

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Σερρῶν καί Νιγρίτης Θεολόγος